KESKKONNAMINISTEERIUM

Veeseadus
Heit- ja reovee regulatsioon

Raili Kärmas
Keskkonnaministeerium / veeosakonna nõunik

11/06/2020

Definitsioonid veeseaduses

Reovesi on olmes, tööstuses või muus tootmises tekkinud vesi, mis ületab kehtestatud heite piirväärtusi ja mida tuleb enne suublasse juhtimist puhastada. Reoveeks peetakse ka ühisvoolsesse kanalisatsiooni juhitud sademevett. /VeeS § 20/

Heitvesi on kasutusel olnud vesi, mis juhitakse suublasse.
Heitveeks ei peeta sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett. /VeeS § 18 lg-d 1 ja 2/

Suubla on veekogu, veekogu osa või maapõue osa, kuhu juhitakse heitvett või saasteaineid. /VeeS § 19/

Sademevee uus käsitlus

Sademevesi on sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi. /VeeS § 129 lg 2/

Üldprintsiip:
Sademevee käitlemisel tuleb eelistada lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda selle tekkekohas, vältides sademevee reostumist. /VeeS § 129 lg 1/

Definitsioonid
keskkonnaministri määruses nr 61, 08.11.2019

„Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“

Kaevandusvesi määruse tähenduses on allmaakaevandusse kogunenud vesi, mis pumbatakse välja või juhitakse ära allmaakaevandusest, et hoida allmaakaevandus maavara kaevandamiseks piisavalt kuivana.

Karjäärivesi määruse tähenduses on pealmaakaevandusse kogunenud vesi, mis pumbatakse välja või juhitakse ära, et hoida pealmaakaevandus maavara kaevandamiseks piisavalt kuivana.

Jahutusvesi määruse tähenduses on üksnes jahutamiseks kasutatud vesi, kuhu kasutamise käigus ei lisandu saasteaineid ning mis juhitakse pärast kasutamist suublasse.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
1. jagu Terminid

Reoveekogumisala on ala, kus on piisavalt elanikke või majandustegevust reovee kanalisatsiooni kaudu kogumiseks ja reovee reoveepuhastisse või heitvee suublasse juhtimiseks. /Vees § 93/

Reoveekogumisala koormus on reoveekogumisalal tekkiv aastaajast sõltuv suurim reoveest põhjustatud saastatuse kogus, mis on väljendatud inimekvivalentides ja mille arvutamisel võetakse arvesse püsielanike, turistide ning tööstus- ja muude ettevõtete reovesi, sõltumata sellest, kas see juhitakse ühiskanalisatsiooni või mitte. Reoveekogumisala koormuse hulka ei arvata tööstusreovett, mida käideldakse tööstusreoveepuhastis. /VeeS § 94/

Inimekvivalent on ühe inimese põhjustatud keskmise ööpäevase tingliku reostuskoormuse ühik. Biokeemilise hapnikutarbe (BHT7) kaudu väljendatud inimekvivalendi väärtus on 60 grammi hapnikku ööpäevas. /VeeS § 95/

Omapuhasti on reoveepuhasti, mille projekteeritud koormus on kuni 50 inimekvivalenti. /VeeS § 96/

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
1. jagu Terminid

Eelpuhasti on muda-, liiva-, rasva- või õlipüünis ning nende kombinatsioon ja muu reovee osalise puhastamise tehnoloogiline seade, mille läbimise järel juhitakse reovesi ühiskanalisatsiooni või tööstusreoveepuhastisse. /VeeS § 97/

Tööstusreoveepuhasti on reoveepuhasti, mis puhastab tööstuses või muu tootmise käigus tekkinud reovett ja kust juhitakse puhastatud vesi suublasse. /VeeS § 98/

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
2. jagu Reoveekogumisala moodustamine

§ 99. Reoveekogumisala moodustamine ja muutmine

Reoveekogumisala moodustamiseks või muutmiseks tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel esitada Keskkonnaministeeriumile vabas vormis taotlus.

Taotluse vorm asub Keskkonnaministeeriumi kodulehel: https://www.envir.ee/sites/default/files/Vesi/Reovesi_reoveekogumisalad/191218_reoveekogumisala_maaramise_ja_muutmise_juhend.pdf

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
2. jagu Reoveekogumisala moodustamine

§ 99. Reoveekogumisala moodustamine ja muutmine

Lähtudes käesoleva seaduse §-s 100 sätestatud reoveekogumisala moodustamise kriteeriumidest ning olles kooskõlastanud reoveekogumisala moodustamise ja selle ulatuse asjaomase kohaliku omavalitsuse üksusega, kehtestab reoveekogumisalad valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

Kohaliku omavalitsuse üksus kannab reoveekogumisala piirid üldplaneeringule koos perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole reoveekogumisalaks määratud või sellega hõlmatud.

Kehtestatud reoveekogumisala muudab valdkonna eest vastutav minister omal algatusel või asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse ettepanekul või Keskkonnaameti ettepanekul, mis on kooskõlastatud kohaliku omavalitsuse üksusega, reoveekogumisala moodustamise kriteeriumidest lähtudes.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
2. jagu Reoveekogumisala moodustamine

§ 100. Reoveekogumisala moodustamise kriteeriumid

Reoveekogumisala moodustamisel lähtutakse põhjaveekihi kaitstusest ja reoveekogumisala koormusest, arvestades sotsiaal-majanduslikku kriteeriumi, pinnavee seisundit ja veekaitse eesmärke.

Reoveekogumisala suurus peab olema vähemalt viis hektarit.

Reoveekogumisala moodustamisel tuleb arvestada leibkonna võimalusi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tasumiseks. Ühe leibkonnaliikme kulutused ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusele ei või ületada nelja protsenti tema aasta keskmisest netosissetulekust elukohajärgses maakonnas Statistikaameti andmete kohaselt.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
2. jagu Reoveekogumisala moodustamine

§ 101. Reoveekogumisala moodustamine põhjaveekihi kaitstuse ja reoveekogumisala koormuse järgi

Nõrgalt kaitstud või kaitsmata põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on kümme inimekvivalenti või suurem.

Keskmiselt kaitstud põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on 15 inimekvivalenti või suurem.

Suhteliselt kaitstud või kaitstud põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on 20 inimekvivalenti või suurem.

Keskkonnaameti ettepanekul võib reoveekogumisala moodustada käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud koormustest väiksemate koormuste korral, kui see on vajalik veekaitse eesmärkide saavutamiseks ning kui see on sotsiaal-majanduslikult põhjendatud.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
3. jagu Nõuded reoveepuhastile

§ 102. Reoveepuhasti asukoha valik

Reoveepuhasti asukoha valikul tuleb võimalikult suures ulatuses vähendada keskkonnahäiringuid, sealhulgas eelistada alasid:

1) kus reoveepuhasti avarii korral reovesi ei ohusta põhja- ega pinnavett;

2) kus reoveepuhasti, välja arvatud kinniste süsteemide korral, jääb valdavate tuulte suhtes asulast allatuult;

3) mida ei ohusta üleujutused.

§ 103. Reoveepuhasti valik

Reoveepuhasti valikul tuleb arvesse võtta:

1) heitvee saasteainesisalduse piirväärtusi;

2) reovee füüsikalisi ja keemilisi omadusi;

3) reovee tekkimise ja selle omaduste muutumise dünaamikat ajas;

4) reoveepuhastisse juhitava reovee koormuse, sealhulgas hüdraulilise koormuse muutumist tulevikus;

5) reoveepuhasti maksumust selle toimimise kestel;

6) reoveepuhasti rajamise ja kasutamise majanduslikku otstarbekust;

7) heitvee pinnasesse juhtimise korral põhjaveekihi kaitstust;

8) selle veekogu, millesse juhitakse heitvett, ökoloogilisi näitajaid ning vee füüsikalisi ja keemilisi näitajaid.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
4. jagu Asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

§ 104. Kohustus korraldada asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud korraldama asulareovee kogumise ja selle puhastamise enne heitveena suublasse juhtimist heitvee saasteainesisalduse piirväärtusteni või reovee puhastusastmeteni.

Suublasse juhitava heitvee nõuetele vastavuse saavutamiseks on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud tagama reoveekogumisalal ühiskanalisatsiooni olemasolu reovee reoveepuhastisse juhtimiseks, välja arvatud reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalendi ning põhjendamatult suurte kulutuste korral.

Kui reoveekogumisalal ühiskanalisatsiooni rajamine toob kaasa põhjendamatult suuri kulutusi, võib reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem kasutada reovee kogumiseks lekkekindlaid kogumismahuteid.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
4. jagu Asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

§ 104. Kohustus korraldada asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

Reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalendi ei ole ühiskanalisatsiooni väljaehitamine kohustuslik, kuid ühiskanalisatsiooni ja reoveepuhasti olemasolu korral tuleb need hoida tehniliselt heas korras, et tagada reovee nõuetekohane kogumine ja puhastamine.

Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab oma halduspiirkonnas reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja.

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
4. jagu Asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

Olulisemad probleemid seoses reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirjaga

- KOV-l puudub/ei ole nõuetekohane kohtkäitluse ja äraveo eeskiri
- KOV-il puuduvad andmed kohtkäitluse mahu ja vastavuse kohta
- Puudulik koostöö vee-ettevõtetega
- ÜVVK AK-s pole purgimissõlmede planeerimisel arvestatud kohtkäitluse vajadustega
- Puudulik regulatsioon vedajatele, kes pakuvad purgimisteenust:
    - vedaja aruandluskohustus KOV-le,
    - vedaja registreerimiskohustus

-Puudulik järelevalve

Juhised reovee kohtkäitluse kontrollimiseks Keskkonnaministeeriumi kodulehel:
https://www.envir.ee/sites/default/files/juhend_kohtkaitluse_kontrollimine_2018.pdf

4. peatükk
Reovee kogumise ja puhastamise korraldamine
4. jagu Asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

§ 105. Purgimissõlme rajamise kohustus

Reoveekogumisalale koormusega 1000 inimekvivalenti või rohkem on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud rajama purgimissõlme tekkinud ja kogutud reovee juhtimiseks reoveepuhastisse.

Reoveekogumisalale koormusega alla 1000 inimekvivalendi on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud rajama purgimissõlme, kui lähim purgimissõlm asub kaugemal kui 30 kilomeetrit.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
1. jagu Üldsätted

§ 116. Vee saastamise ja liigvähendamise vältimine

Veekogu või põhjavee saastatuse põhjustamine, heitvee külmunud või lumega kaetud pinnasele juhtimine ja jääkatte saastamine on keelatud.

Saasteainete juhtimine suublasse on lubatud üksnes veeseaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel, kui sellega ei põhjustata keskkonnaohtu.

Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma halduspiirkonnas vett saastava aine pinna- või põhjavette, pinnasele või pinnasesse äkksattumise tagajärgede likvideerimist.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 124. Reovee puhastamise tingimused

Reovesi tuleb puhastada kohapeal, juhtida reoveepuhastisse või koguda kogumismahutisse ja vedada purgimissõlme, kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti.

Reoveekogumisalal ja väljaspool reoveekogumisala sellisel alal, kus puudub ühiskanalisatsioon, peab reovee tekitaja koguma reovee lekkekindlasse kogumismahutisse ning korraldama selle veo kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas määratud purgimissõlme.

Reoveekogumisalal koormusega alla 2000 inimekvivalendi, kus puudub ühiskanalisatsioon, võib lisaks eelnevale rajada reovee puhastamiseks omapuhasti ja juhtida **bioloogiliselt või süvapuhastatud reovett suublasse**.

Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem on **omapuhastite kasutamine keelatud**. Nimetatud keeldu ei kohaldata eelpuhastitele ega tööstusreoveepuhastitele.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 124. Reovee puhastamise tingimused

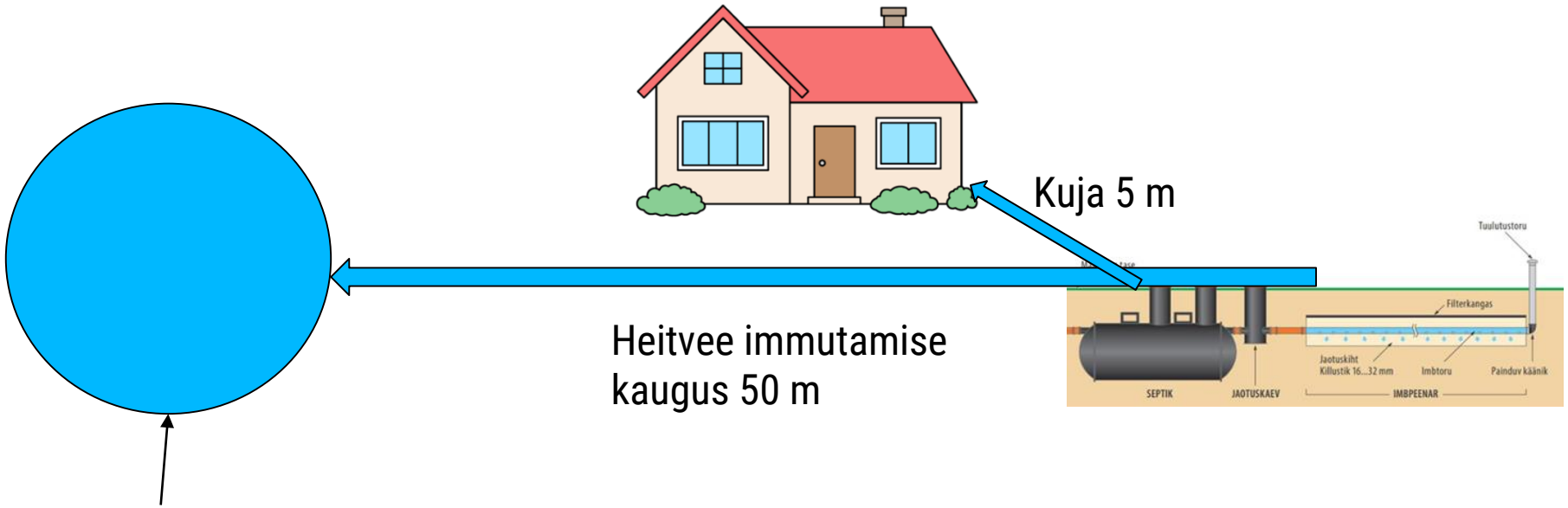
Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem võib rajada mitu reoveepuhastit, kui iga rajatava reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormus on vähemalt 50 inimekvivalenti.

Väljaspool reoveekogumisala, kus puudub ühiskanalisatsioon, võib rajada omapuhasti või kasutada lekkekindlaid kogumismahuteid.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 127. Heitvee ja saasteainete juhtimine veehaarde sanitaarkaitse- või hooldusalal

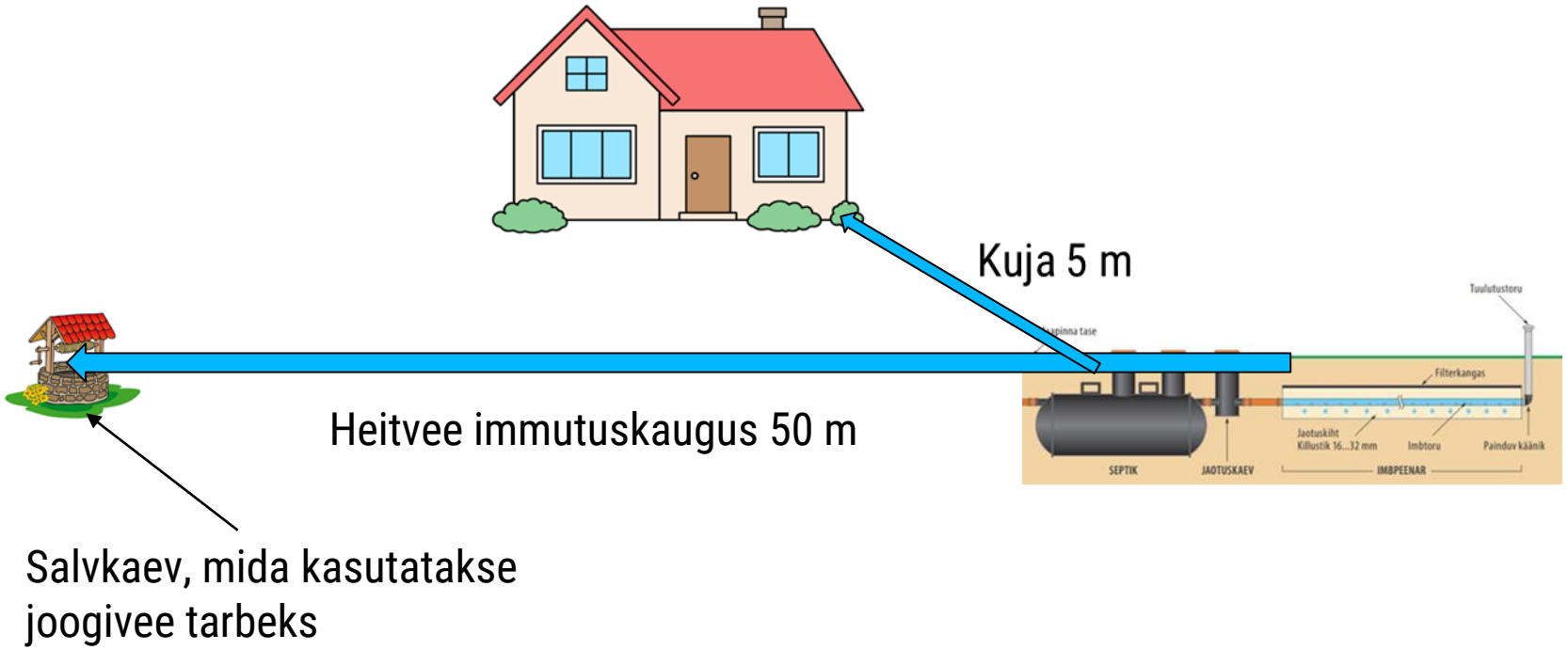
Heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal ning lähemal kui 50 meetrit sanitaarkaitseala või hooldusala välispiirist:

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 127. Heitvee ja saasteainete juhtimine veehaarde sanitaarkaitse- või hooldusalal

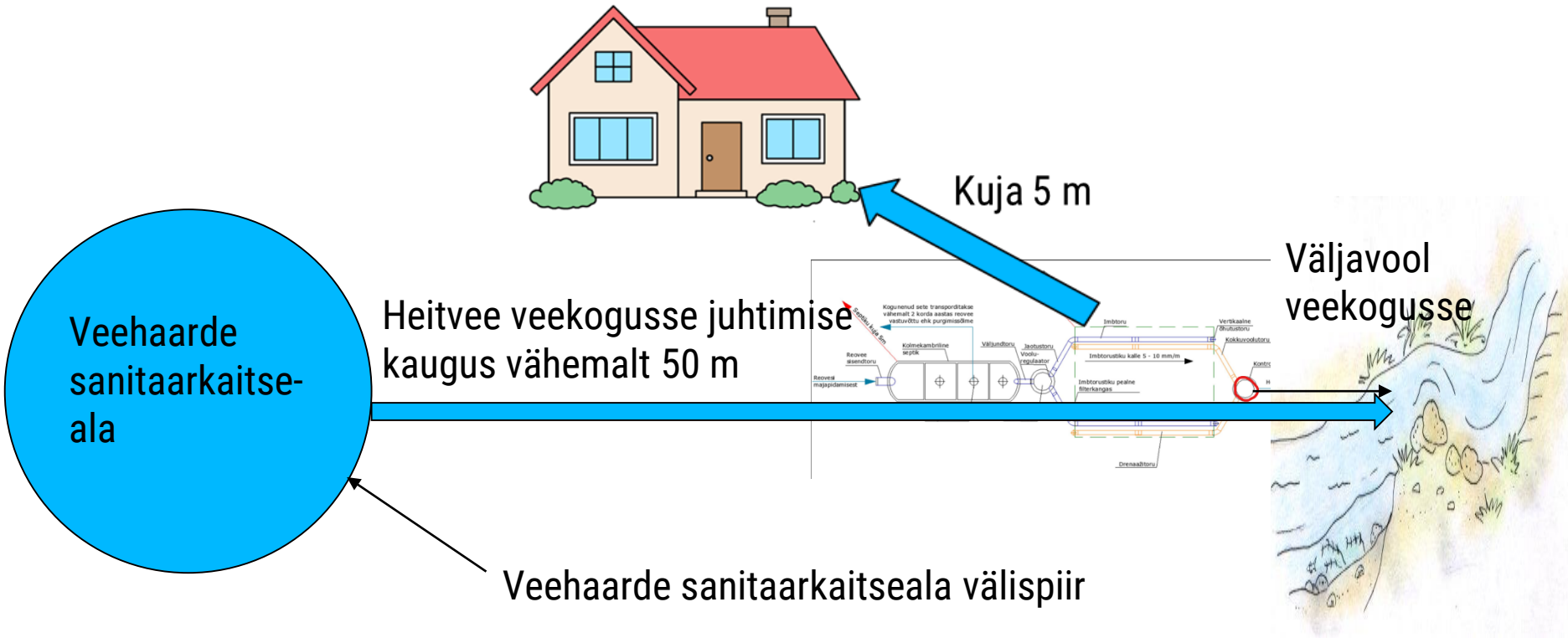
Heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud lähemal kui 50 meetrit veehaardest, millel puudub sanitaarkaitseala või hooldusala, või joogivee tarbeks kasutatavast salvkaevust.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 127. Heitvee ja saasteainete juhtimine veehaarde sanitaarkaitse- või hooldusalal

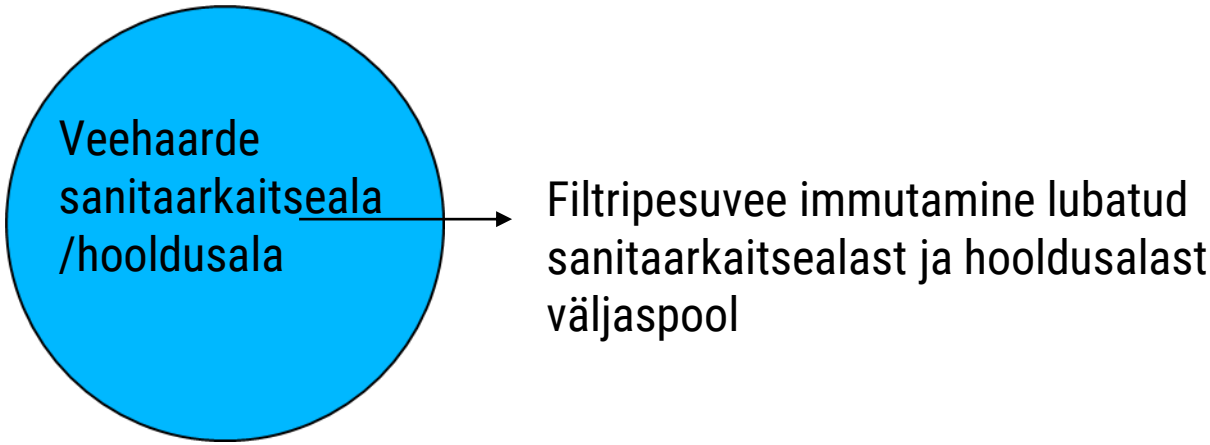
Heitvee veekogusse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja kuni 50 meetrit väljaspool veehaarde sanitaarkaitseala.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 127. Heitvee ja saasteainete juhtimine veehaarde sanitaarkaitse- või hooldusalal

Veehaarderajatise **filtrite hooldamise** käigus tekkinud heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ega hooldusalal.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 128. Heitvee täpsustatud nõuded

Kui heitvesi juhitakse veekogusse, mille ääres asub supluskoht või supelrand, peab heitvee väljalase olema supluskohast või supelrannast vähemalt 200 meetri kaugusel.

Heitvee saasteainesisalduse piirväärtused ning reovee puhastusastmed sõltuvad reovee liigist, reoveekogumisala koormusest ja keskkonnaseisundist.

Kui puudub reoveekogumisala, lähtutakse heitvee saasteainesisalduse piirväärtuste ning reovee puhastusastmete määramisel reoveekogumisala koormuse asemel reoveepuhasti koormusest ning reoveepuhasti koormuse puudumise korral saasteallika koormusest.

Reoveepuhasti koormus on aasta jooksul reoveepuhastisse jõudva suurima nädala keskmise saasteainete koguse alusel arvutatud ööpäevane saasteainete kogus inimekvivalentides.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 128. Heitvee täpsustatud nõuded

Veeloaga või kompleksloaga määratakse reovee puhastusastmed vaid juhul, kui heitvee saasteainesisalduse piirväärtused ei ole saavutatavad tavapärase biokeemilise puhastuse abil ning lisatehnoloogiate rakendamine tooks kaasa ülemääraseid kulutusi.

Reoveekogumisalal koormusega 2000 inimekvivalenti või rohkem on **heitvee pinnasesse juhtimine keelatud**.

Täpsemad nõuded keskkonnaministri 8.11.2019 määruses nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“

KKm 08.11.2019 määrus nr 61

§ 4. Saasteallika koormus

Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on 2000 ie või rohkem, määratakse koormus üks kord aastas.

Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on alla 2000 ie, määratakse koormus üks kord seitsme aasta jooksul või siis, kui toimub oluline muudatus reoveepuhasti või muu saasteallika töös.

Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on alla 50 ie, määratakse koormus loa andja nõudmisel või siis, kui toimub oluline muudatus reoveepuhasti või muu saasteallika töös.

Seitsme päeva jooksul võetud keskmistatud proovid ja vooluhulgad tuleb mõõta ja analüüsida eraldi proovidena nii, et nädalal jooksul tekib kokku seitse proovitulemust.

KKm 08.11.2019 määrus nr 61

§ 5. Veekogusse või pinnasesse juhitava heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee saastenäitajate piirväärtused ja reovee puhastusastmed

Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimisel tuleb tagada, et vee- ja veega seotud maismaaökosüsteemide seisund ei halveneks.

Veekogusse või pinnasesse juhitava vee saastenäitajad peavad vastama määruse lisas 1 esitatud piirväärtustele või reovee puhastusastmetele sõltuvalt reoveekogumisala koormusest.

Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muude saasteainete suublasse juhtimise kohta nõuete määramisel on loa andjal õigus veeseaduse § 132 lõigetes 1 ja 2 sätestatut arvestades määrata suubla seisundist sõltuvalt rangemaid saastenäitajate piirväärtusi või reovee puhastusastmeid, kui on esitatud käesoleva määruse lisas 1.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 132. Heitvee ja saasteainete veekogusse juhtimise piiramine veeloa ning kompleksloa alusel

Heitvee ja saasteainete juhtimisel veekogusse, mille pinnaveekogumi seisundiklass on kesine, halb või väga halb, või pinnaveekogumi seisundiklassi halvenemise ohu tekkimisel võib loa andja lubatud heitvee ja saasteainete heitkoguseid veeloas või kompleksloas vähendada või kehtestada veeseaduse alusel kehtestatud piirväärtustest rangemad saasteainesisalduse piirväärtused.

Kui veeloaga või kompleksloaga määratud või kavandatav heitvee ja saasteainete heitkogus ületab veekogu või veekogumi jaoks veemajanduskava meetmeprogrammiga kehtestatud lubatud summaarset saasteainete heitkogust aastas, võib loa andja kõikides sellesse veekogusse heitvee või saasteainete juhtimiseks antud veelubades või komplekslubades vähendada heitvee ja saasteainete heitkoguseid proportsionaalselt seda heitkogust ületava kogusega.

§ 8. Täiendavad nõuded heitvee suublasse juhtimise kohta

Heitvee immutussügavus peab olema aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma hinnanguliselt 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest.

Heitvee juhtimiseks maaparandussüsteemi on vajalik Põllumajandusameti kooskõlastus maaparandusseaduse kohaselt.

Heitveele peab loaga määrama vähemalt biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, heljumi ning üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused sõltuvalt koormusest koos vastava seirekohustusega. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas reovee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Tööstusettevõtete heitvee suublasse juhtimise korral on loa andjal õigus määrata suublasse juhitavale heitveele temperatuurivahemik, et vältida temperatuurist põhjustatud negatiivset mõju vee ökosüsteemile.

§ 8. Täiendavad nõuded heitvee suublasse juhtimise kohta

Kui heitvee juhtimine kaugel asuvasse veekogusse või veejuhtmesse või kraavi veeseaduse § 3 lõike 4 punkti 2 tähenduses ei ole majanduslikult põhjendatud ning põhjavee seisundi halvenemise ohtu ei ole, võib heitvett **hajutatult pinnasesse immutada** järgmistes kogustes, arvestades veeseaduse § 124 lõigetes 3, 4 ja 6 sätestatud erisusi:

1) kuni 50 m³ ööpäevas kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee bioloogilist puhastamist;

2) kuni 5 m³ ööpäevas kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel, kasutades vähemalt reovee mehaanilist puhastamist;

3) kuni 5 m³ ööpäevas nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee mehaanilist puhastamist juhul, kui puhastatakse ainult olmereovett, mis ei sisalda vesikäimlast pärit reovesi;

4) kuni 10 m³ ööpäevas kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee bioloogilist puhastamist;

5) 10–50 m³ ööpäevas kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee süvapuhastust, mille tulemusel heitvesi vastab nõuetele, mis on käesoleva määruse lisas 1 esitatud reoveekogumisala kohta, mille koormus ületab 100 000 ie.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 129. Sademevee suublasse juhtimise nõuded

Sademevee käitlemisel tuleb eelistada lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda selle tekkekohas, vältides sademevee reostumist.

Sademevesi seaduse tähenduses on sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi.

Sademeveest vabanemiseks kasutatavaid looduslähedasi lahendusi, nagu rohealasid, viibetiike, vihmaaedasid, imbkraave ja muid lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda eelkõige maastikukujundamise kaudu, vältides sademevee reostumist, ei käsitata sademevee suublasse juhtimisena käesoleva seaduse tähenduses.

Suublasse juhitav sademevesi peab vastama veeseaduse alusel kehtestatud sademevee saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga või kompleksloaga määratud heitkogustele.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
2. jagu Reovee puhastamine ning heitvee ja saasteainete suublasse juhtimine

§ 129. Sademevee suublasse juhtimise nõuded

Sademeveelase ei tohi põhjustada suplusvee kvaliteedinõuetele mittevastavust.

Sademevee pinnasesse juhtimine veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal on keelatud.

Sademevee veeloa kohustus

Veeluba on kohustuslik kui juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile. (VeeS § 187 p 6)

Ärajuhitava sademevee piirnormid määratakse keskkonnaministri 08.11.2019 määrusega nr 61.

HA 40 mg/l
Naftasaadused 5 mg/l
BHT7 15 mg/l

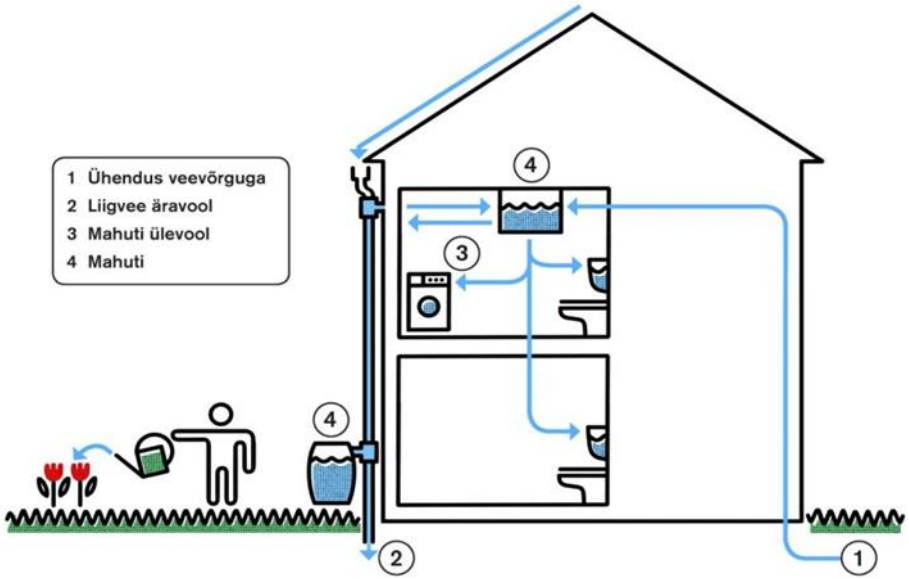
Erisused ülevooludele 1:4 lahjendusena

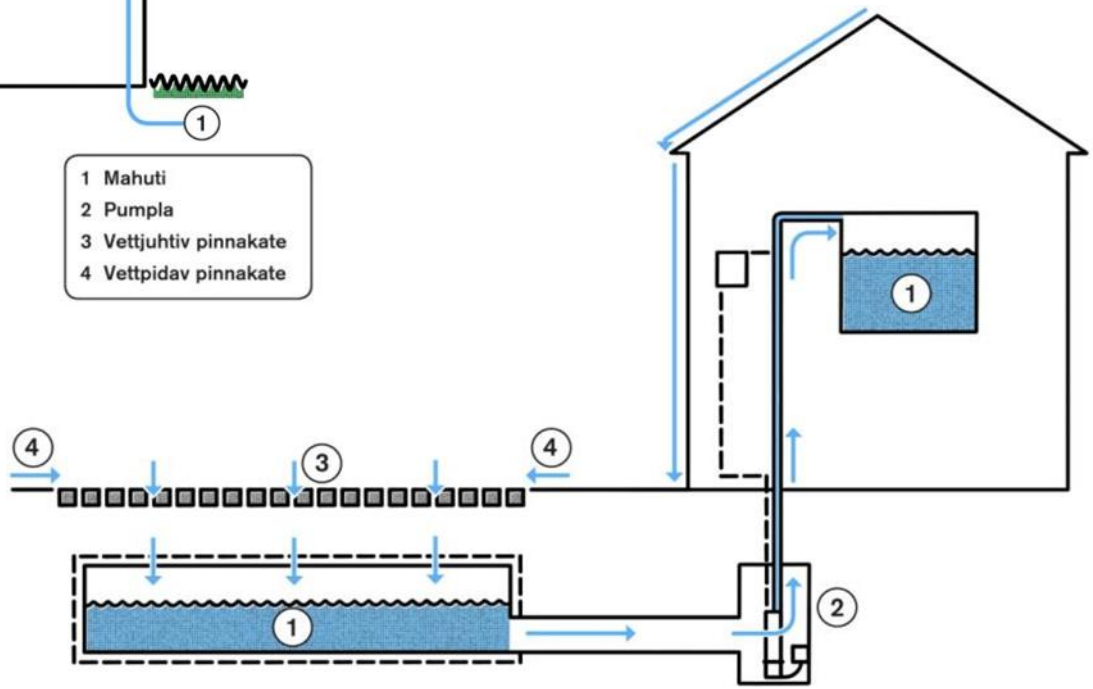
Sademevee lahendused - planeeringutes

Sademeveega tuleb tegeleda juba üldplaneeringu tasandil:

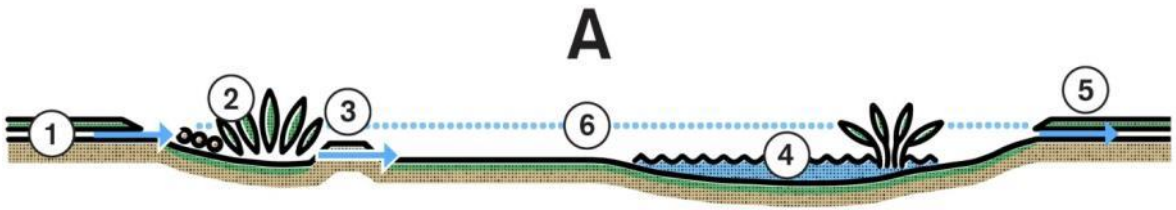
- Roheinfrastruktuur sademevee vooluhulga ühtlustamiseks;
- Võimalused sademevee immutamiseks selle tekkekohas;
- Saastunud sademevee eraldi kokkukogumine ja puhastamine;
- Sademeveesüsteemide terviklik **valgalapõhine lahendamine** (nii tehniliste lahenduste kui ka hooldamise osas);
- Valingvihmadest põhjustatud sademevee üleujutuste vältimise ja vähendamise võimalused.

Sademevee kohapealne kasutus

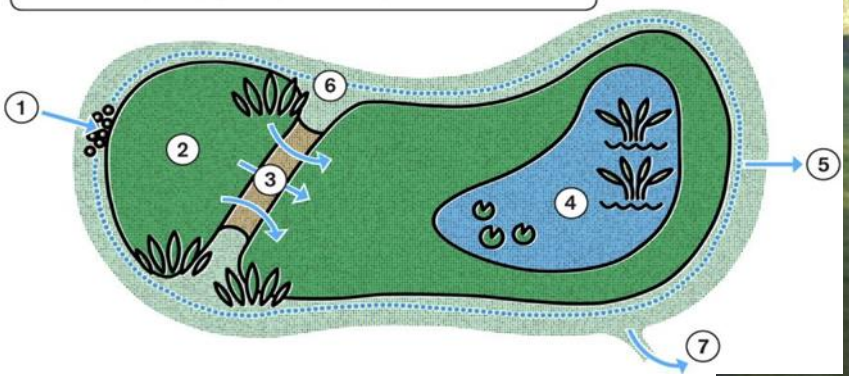

Elamupiirkonda planeeritud puhveralad

1 Sissevool
2 Settebassein (vajadusel)
3 Ülevool, läbivool (vajadusel)
4 Vajadusel ja võimalusel püsivalt veega täidetud veetaimestiku kasvuala
5 Reguleeritud väljavool
6 Kõrgeima veetaseme piir
7 Täiendav väljavool (vajadusel ja võimalusel)

Elamupiirkonna kavandamine puhveraladega

Tartu vs Kopenhaagen

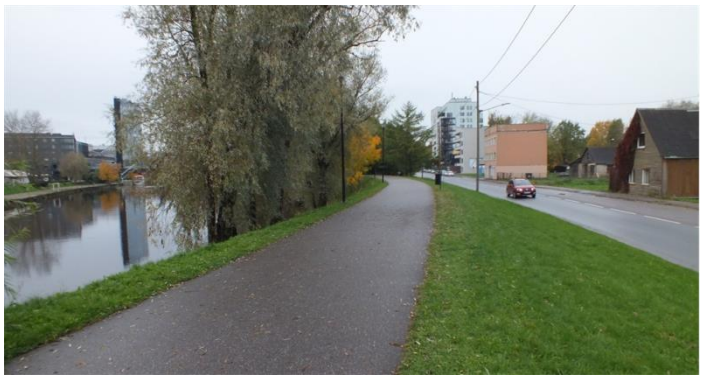

Kombineeritud sademevee strateegia

Leitav Keskkonnaministeeriumi kodulehelt:

https://www.envir.ee/sites/default/files/1_sk_7.11.2018_0.pdf

Euroopa Liit
Euroopa Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

EESTI veeprojekt

Artes Terræ MAASTIKUARHITEKTID

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Töövõtja:

Töö nr. 14-17

Eesti Veeprojekt OÜ
Pikk 12, 51009 Tartu
veeprojekt@veeprojekt.ee
Reg nr 10913769
Tel 740 9361

AB Artes Terrae OÜ
Küütri tn 14, Tartu linn,
Tartu maakond, 51007
artes@artes.ee
Reg nr 12978320
Tel 742 0218

EPE001012	24.04.2013
ELK000011	24.04.2013
EEP003304	24.04.2013
TEL001494	19.05.2010
EEG000015	02.08.2004
EEO000038	25.05.2004
EH10913769-0001	15.12.2003
EP10913769-0001	17.03.2003
EK10913769-0001	17.03.2003
EEP003546	08.02.2016
Muinsuskaitseameti tegevusluba EMU000164	05.02.2016

Tellija:
Keskkonnaministeerium,
Narva mnt 7a, 15172 Tallinn
Reg nr 70001231
keskkonnaministeerium@envir.ee
Tel 626 2802, faks 626 2801

KOMBINEERITUD SADEMEVEE STRATEEGIA PROJEKT

Osa 1

Töövõtja esindaja: Toomas Kooskora, Eesti Veeprojekt OÜ

Koostajad: Meelis Viirma, Eesti Veeprojekt OÜ; Priit Tamm, Eesti Veeprojekt OÜ; Heiki Kalberg, AB Artes Terrae OÜ

Tartu, november 2018

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
3. jagu Kanalisatsiooniehitise veekaitsenõuded

§ 133. Kanalisatsiooniehitis

Kanalisatsiooniehitis on reovee kogumiseks, puhastamiseks või heitvee suublasse juhtimiseks rajatud kanalisatsioonitorustik, reoveepuhasti, pumpla või muu reovee kogumise ja puhastamise ning heitvee suublasse juhtimisega seotud hoone või rajatis.

Nõudeid ei kohaldata sademevee kanalisatsiooniehitisele ega ühiskanalisatsiooni juhitava reovee eelpuhastile, välja arvatud purgimissõlm.

§ 134. Kanalisatsiooniehitise kuja

Kanalisatsiooniehitise kuja on kanalisatsiooniehitise, välja arvatud torustik, kõige väiksem lubatud kaugus elamust ning majutus-, ravi-, spordi-, haridus-, kaubandus- ja teenindushoonest, samuti transpordihoonest, mis teenindab regulaarselt inimesi, ning salv- ja puurkaevust.

Kanalisatsiooniehitise kuja peab sõltuvalt reoveepuhasti projekteeritud koormusest, reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise viisist ning reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast olema vähemalt viis meetrit, kuid mitte üle 500 meetri.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
3. jagu Kanalisatsiooniehitise veekaitsenõuded

§ 134. Kanalisatsiooniehitise kuja

Kanalisatsiooniehitise kuja määratakse eraldi igale reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise protsessi tehnoloogilisele osale.

Kanalisatsiooniehitise kuja ulatust arvestatakse kanalisatsiooniehitise hoone välisseinast või rajatise või seadme välispiirjoonest. Kuja ulatuse määramisel ei arvestata kanalisatsiooniehitise torustikku.

Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja joogiveesalvkaevu vaheline kaugus sõltub lisaks puhasti koormusele ja settetöötlusele ka pinnasest ja selle omadustest ning maapinna kaldest.

Kanalisatsiooniehitise kuja piires võivad asuda kanalisatsiooniehitise teenindamiseks vajalikud hooned, sealhulgas tööstus- ja laohooned ning regulaarselt inimesi mitteteenindavad transpordihooned.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
3. jagu Kanalisatsiooniehitise veekaitsenõuded

§ 135. Tootmis- või tööstusettevõtte territooriumil asuva kanalisatsiooniehitise kuja vähendamine

Kui kanalisatsiooniehitis on rajatud või rajatakse tootmis- või tööstusettevõtte territooriumile eesmärgiga puhastada selle ettevõtte reovett, kuid territooriumi konfiguratsiooni või suuruse tõttu ei ole võimalik tagada kuja vähimat ulatust, võib Keskkonnaamet otsusega vähendada kuja tingimusel, et reovee puhastamisel rakendatakse inimese tervise ohutuse tagamise, keskkonnaohu vältimise ja keskkonnariski vähendamise meetmeid.

6. peatükk
Vee kasutamise ja kaitse nõuded
3. jagu Kanalisatsiooniehitise veekaitsenõuded

§ 136. Kanalisatsiooniehitisest lähtuva keskkonnaohu vältimine ja keskkonnariski vähendamine

Kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnaoht ei tohi ulatuda kujast kaugemale.

Kui kavandatavast kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnaoht või keskkonnarisk võib ulatuda kujast kaugemale, peab kohaliku omavalitsuse üksus sellise ohu vältimiseks või riski vähendamiseks ruumilisel planeerimisel rakendama vajalikke meetmeid, sealhulgas:

1) suurendama kuja ulatust, kui see ei too kaasa põhjendamatuid piiranguid maaomanikele maa kasutamisel;

2) muutma kanalisatsiooniehitise asukohta.

Kui kanalisatsiooniehitisest lähtuv oluline keskkonnahäiring ulatub kujast kaugemale, peab selle omanik või valdaja keskkonnaohu vältimiseks ja keskkonnariski vähendamiseks rakendama vajalikke meetmeid, sealhulgas muutma reovee puhastamise või reoveesette töötlemise tehnoloogilist lahendust.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

§ 2. Reoveepuhastid

Reoveepuhastid jagunevad:

1) suurteks reoveepuhastiteks ehk suurpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti (edaspidi ie) või suurem;

2) väikesteks reoveepuhastiteks ehk väikepuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 50–1999 ie;

3) omapuhastiteks ehk kohtpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on kuni 49 ie;

4) eelpuhastiteks, milleks on muda-, liiva-, rasva- ja õlipüünised ning nende kombinatsioonid ja muud reovee osalise puhastamise tehnoloogilised seadmed, mille läbimise järel reovesi juhitakse ühiskanalisatsiooni;

5) tööstusreoveepuhastiteks, mis puhastavad vaid tööstuses või muu tootmise käigus tekkinud reovett ja kust heitvesi juhitakse otse suublasse.

Reoveepuhastite rajamise seos ehitusseadustikuga

Lisa 1 - Kanalisatsiooniehitis

	Püstitamine/ Rajamine/Paigaldamine	**Ümberehitamine**	**Laiendamine**	**Osa asendamine samaväärsega**	**Lammutamine**
Reovee kogumismahuti või isikliku majapidamise reoveepuhasti	Ehitusteatis	Ehitusteatis	Ehitusteatis	Ehitusteatis	Ehitusteatis
Reoveepuhasti jõudlusega kuni 50 inimekvivalenti	Ehitusteatis ja -projekt	Ehitusteatis ja -projekt	Ehitusteatis ja -projekt	Ehitusteatis	Ehitusteatis
Reoveepuhasti jõudlusega alates 50 inimekvivalendist	Ehitusluba	Ehitusteatis ja -projekt	Ehitusluba	Ehitusteatis ja -projekt	Ehitusteatis

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

§ 3. Reoveepuhasti asukoha valik

Reoveepuhasti asukohaks tuleb valida ala, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

1) reoveepuhasti paikneb kohas, kus reoveepuhasti avarii korral reovesi ei ohusta põhjavett;

2) reoveepuhasti jääb asulast valdavate tuulte suhtes allatuult, välja arvatud kinniste süsteemide ja maa-aluste omapuhastite korral;

3) reoveepuhasti paikneb kohas, mida ei ohusta üleujutused;

4) tuleb arvestada olemasolevat kanalisatsiooni ja selle seisundit;

5) tuleb arvestada maa-ala ehitus- ja hüdrogeoloogilisi tingimusi;

6) tuleb arvestada käesoleva määruse §-des 4–8 kujade kohta sätestatud nõudeid.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

§ 4. Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad

Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad sõltuvalt reovee puhastamiseks kasutatavast tehnoloogiast ja reoveesette töötlemise viisist ning reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormusest. Täpsed kuja ulatused leitavad tabelist (kujad vahemikus 20-500 m).

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

§ 5. Omapuhasti rajamise nõuded

Omapuhasti rajamisel peab arvestama, et:

1) selle kuja on vähemalt 10 m, välja arvatud septiku või muu pealt kinnise või maa-aluse omapuhasti korral;

2) septiku või muu pealt kinnise või maa-aluse omapuhasti kuja on vähemalt 5 m;

3) omapuhastit tohib ehitada alla 2000 ie reostuskoormusega reoveekogumisalale, kus puudub ühiskanalisatsioon, ning väljapoole reoveekogumisala;

4) see peab paiknema joogiveekaevude suhtes allanõlva ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.

Septik on pealt kinnine väljavooluga reovee mehhaaniline puhasti, millesse sadenenud, läbivoolava reoveega kokku puutuva sette orgaaniline aine laguneb anaeroobselt.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

§ 6. Omapuhasti kuja

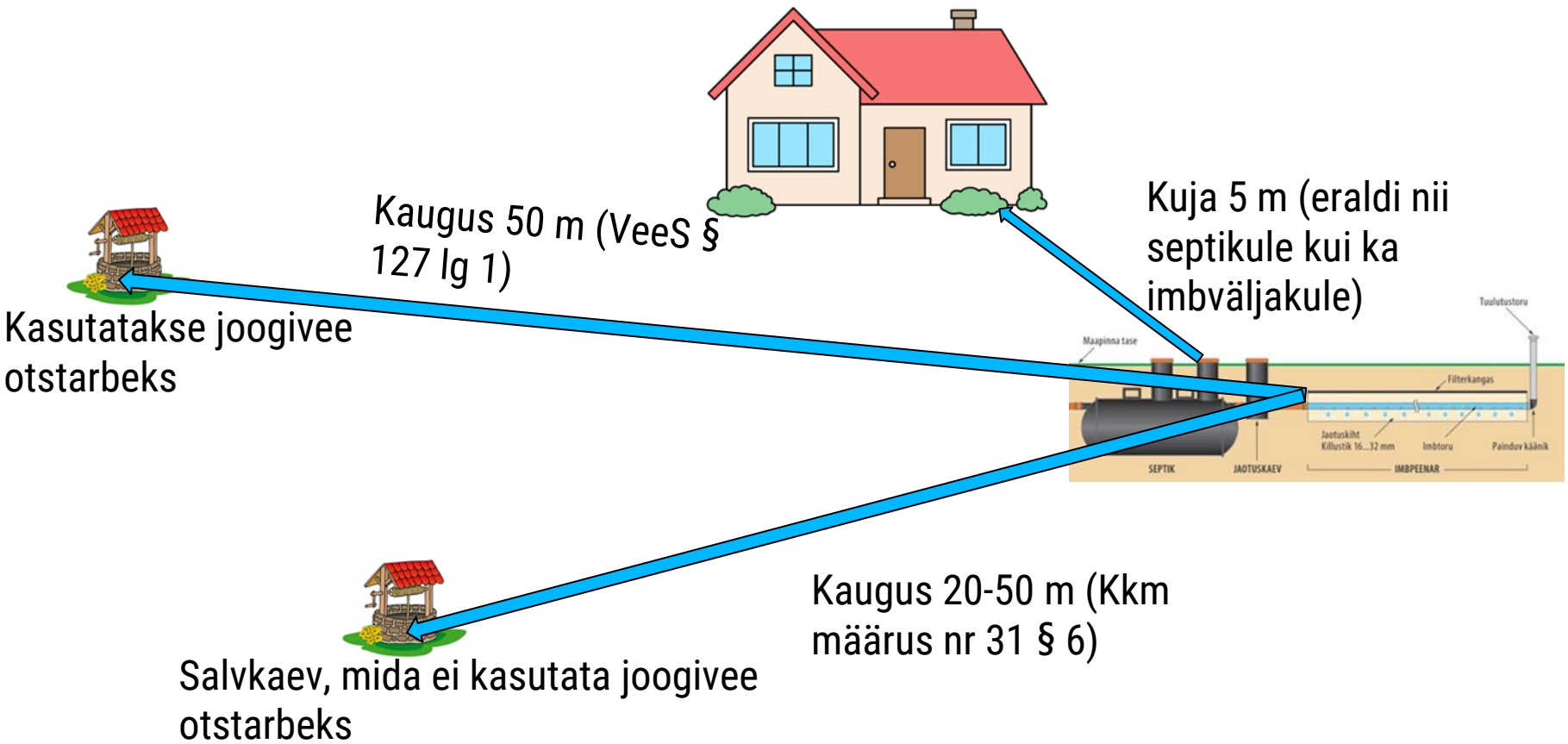
Omapuhastiks oleva **imbsüsteemi ja salvkaevu vaheline kaugus** sõltub suublaks olevast pinnasest ja selle omadustest, maapinna langusest ning ei tohi olla väiksem tabelis esitatud kujast (kujad vahemikus 20-50 m).

Võrdlus veeseaduse §-ga 127:
Heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine ei ole lubatud **lähemal kui 50 meetrit** veehaardest, millel puudub sanitaarkaitseala või hooldusala, või **joogivee tarbeks kasutatavast salvkaevust.**

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja salvkaevu vaheline kaugus

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

2. peatükk - Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded (puhasti asukoha valik, kujad)

§ 9. Reoveepuhasti valik

Reoveepuhasti valikul tuleb arvestada:

1) heitvee kohta kehtestatud nõudeid;

2) reovee füüsikalisi ja keemilisi omadusi;

3) reovee tekkimise ja selle omaduste muutumise dünaamikat ajas;

4) reoveepuhastisse suunatava reovee reostus- ja hüdraulilise koormuse muutumist tulevikus;

5) reoveepuhasti maksumust selle toimimise kestel;

6) reoveepuhasti rajamise ja kasutamise majanduslikku otstarbekust;

7) heitvee pinnasesse immutamise korral põhjavee kaitstust;

8) heitvee suublaks oleva veekogu kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

§ 24. Kuja ulatuse kohaldamine

Määruse §-des 4–8 sätestatud kuja ulatust kohaldatakse üld- ja detailplaneeringu kehtestamise ajal kehtinud määruse redaktsioonis.

Kuja ulatust ei kohaldata enne 1. jaanuari 2002. a ehitatud kanalisatsiooniehitistele juhul, kui kuja ulatust ei ole võimalik tagada kuja piires asuvate olemasolevate hoonete, joogivee salv- või puurkaevude või muuks kui joogiveeotstarbeks kasutatavate puurkaevude tõttu eeldusel, et kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnaoht ei ulatu kujast kaugemale.

§ 25. Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuete kohaldamine

Käesolevas määruses esitatud kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded, välja arvatud kujad, kehtivad alates 1. jaanuarist 2002. a rajatud kanalisatsiooniehitistele.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

3. peatükk – kanalisatsiooniehitise ehitusnõuded

§ 10. Kanalisatsiooniehitise projekt

Kanalisatsiooniehitise ehitamiseks vajaliku projekti koostamisel tuleb arvestada:

1) parimat võimalikku tehnikat;
2) reovee tegelikku ja prognoositavat arvutushulka ning reostusnäitajaid;
3) vajadust piirata saastunud sademevee juhtimist veekogusse;
4) vajadust tagada uue reoveepuhasti ehitamise ajal vana reoveepuhasti häireteta töö või reovee puhastamine mingil muul viisil.

§ 11. Kanalisatsiooniehitise projekteerimise, lekkekindluse ja pideva elektritoite nõuded

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

3. peatükk – kanalisatsiooniehitise ehitusnõuded

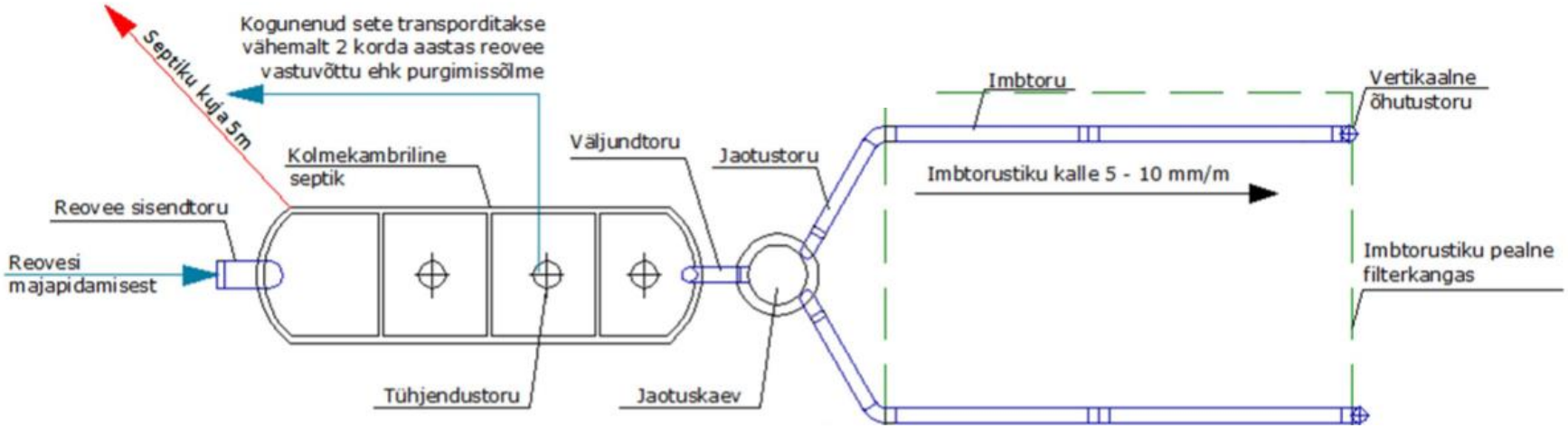
§ 12. Proovivõtmine reoveepuhastitest

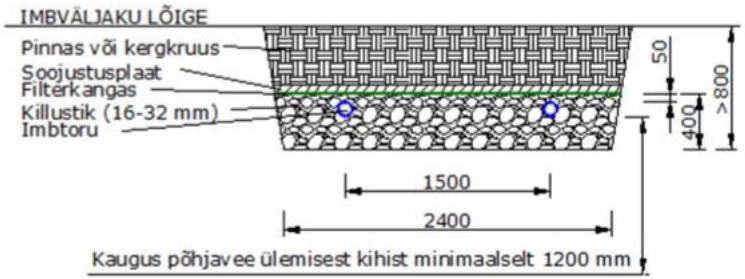
Reoveepuhastitest, välja arvatud süsteemid, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove nii juurdevoolavast reoveest kui ka väljuvast heitveest.

Süsteemist, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove juurdevoolavast reoveest.

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

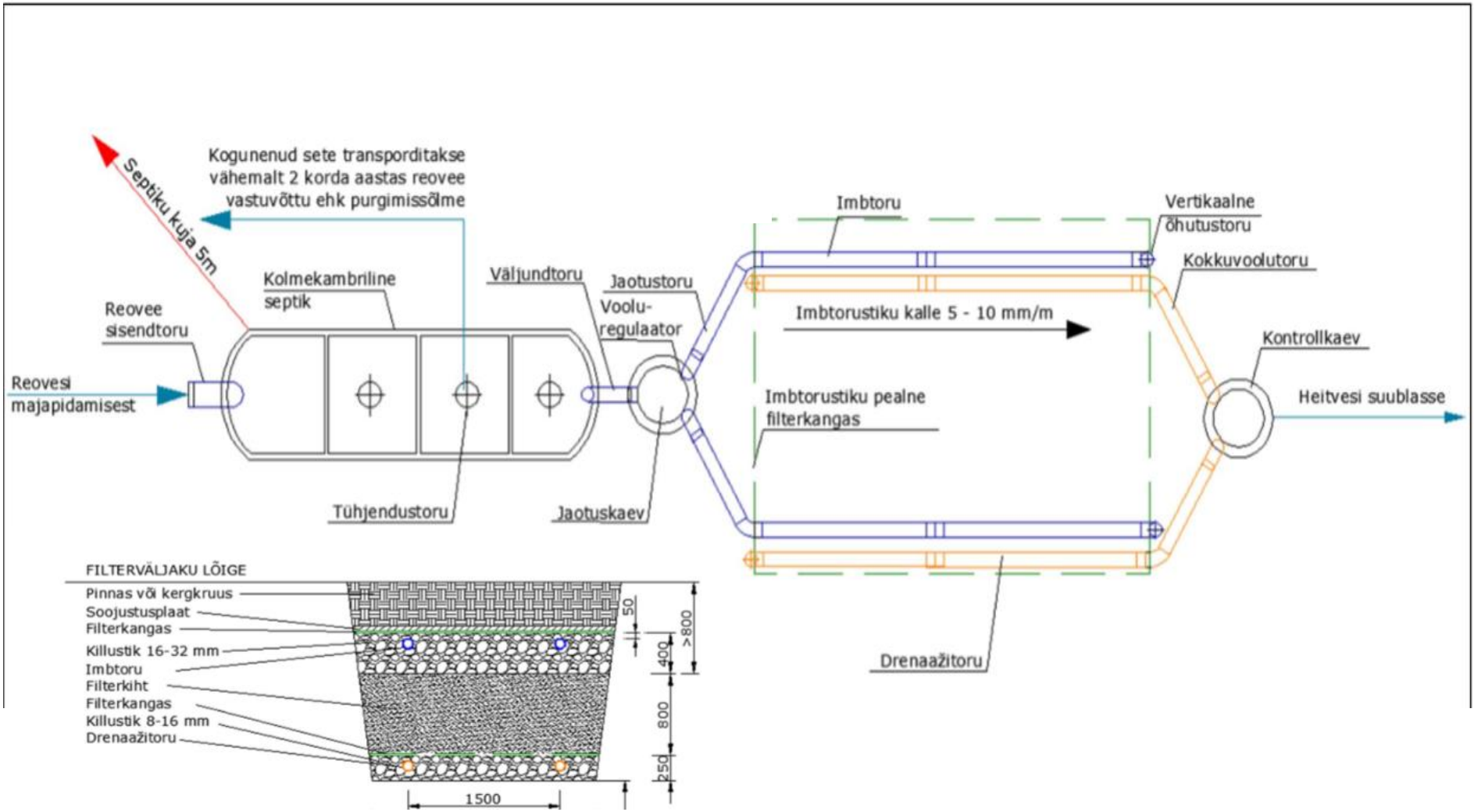
Imbväljaku skeem:

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

Filterväljaku skeem:

KeM määrus nr 31, 31.07.2019 „Kanalisatsiooniehitise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“

§ 13. Reoveepuhastite toimimisaeg

Reoveepuhasti tuleb ehitada nii, et väikepuhastil oleks toimimisaeg vähemalt 30 aastat, suurpuhastil vähemalt 50 aastat ning pinnaspuhastil, tehismärgalal, taimestikpuhastil või biotiigil vähemalt 15 aastat.

4. Peatükk
Kanalisatsiooniehitise kasutamise nõuded

§ 23. Kanalisatsiooniehitise seisundi kontroll

Kanalisatsiooniehitise seisundi kontrolli peab selle valdaja korraldama vähemalt **üks kord viie aasta jooksul**, mille kohta tuleb koostada akt, mida valdaja säilitab vähemalt kümme aastat.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Tänan kuulamast!

Raili Kärmas
Raili.Karmas@envir.ee